

kommende Undersøgelser, der nødvendigvis maatte koncentrere Interessen omkring de specifikke Omkostninger.

De anførte kritiske Betragtninger vedrørende det anvendte Princip i den foreliggende Del af Statsbanernes Omkostnings-Undersøgelse tilsigter ingenlunde at frakende den Værdi. Den bringer en Klarhed over Banernes Omkostnings-Struktur, som hidtil ganske har manglet, og den har tillige demonstreret sin praktiske Nytte ved at henlede Opmærksomheden paa, at der er „something rotten“ ved Stykgodsbefordringen. Alene ved de Bestræbelser, de foreliggende Resultater har sat i Gang for at tilvejebringe en Rationalisering paa disse Punkter, har den vist sig Ulejligheden og de eventuelle Omkostninger værd. Ved at tage dette Arbejde op har Statsbanernes statistiske Kontor vist, at der ogsaa uden for det daglige Rutinearbejde ligger Opgaver, som, rigtigt løst, kan blive af stor Fremtidsbetydning for Banernes Dispositioner paa længere Sigt. Det har vel været naturligt efter udenlandsk Mønster at begynde med Delingen af Omkostningerne mellem Person- og Godsbefordringen. Tilsvarende Undersøgelser foreligger fra forskellige Jernbaneselskaber i Amerika og for de tyske Rigsbaners Vedkommende fra 1928 (se Dr. Ing. Kurt Tecklenburg: Betriebskostenrechnung und Selbstkostenermittlung bei der Deutschen Reichsbahn 1930), idet den sidste Undersøgelse dog er gaaet det Skridt videre, at den ved Siden af de enkelte Udgiftsposter sætter de tilsvarende præsterende Ydelser og dermed i højere Grad har faaet Karakter af en Beregning af „Styk-Omkostninger“. Men denne Inddeling efter Trafikens store Hovedgrupper kan næppe betragtes som mere end et Grundlag for efterfølgende videregaaende Undersøgelser, der lægger mindre Vægt paa Udgifternes ydre Forskellighed, men derimod benytter Analysen til at opklare Banernes egentlige økonomiske Problemer, tager dem op til Behandling et for et og søger at løse dem under Anvendelse af saadanne Principer, som er egnet til at give Svar paa de Spørgsmaal, som Administrationen maa stille for at have et Grundlag for Dispositionerne.

K. Enevold Sørensen.

Fra den italienske statistiske Literatur.

Der arbejdes energisk i Italien i vore Dage paa alle Omraader af Statistiken. Det er ikke for intet at *Corrado Gini* i en Forelæsning ved London School of Economics har dvælet

kommende Undersøgelser, der nødvendigvis maatte koncentrere Interessen omkring de specifikke Omkostninger.

De anførte kritiske Betragtninger vedrørende det anvendte Princip i den foreliggende Del af Statsbanernes Omkostnings-Undersøgelse tilsigter ingenlunde at frakende den Værdi. Den bringer en Klarhed over Banernes Omkostnings-Struktur, som hidtil ganske har manglet, og den har tillige demonstreret sin praktiske Nytte ved at henlede Opmærksomheden paa, at der er „something rotten“ ved Stykgodsbefordringen. Alene ved de Bestræbelser, de foreliggende Resultater har sat i Gang for at tilvejebringe en Rationalisering paa disse Punkter, har den vist sig Ulejligheden og de eventuelle Omkostninger værd. Ved at tage dette Arbejde op har Statsbanernes statistiske Kontor vist, at der ogsaa uden for det daglige Rutinearbejde ligger Opgaver, som, rigtigt løst, kan blive af stor Fremtidsbetydning for Banernes Dispositioner paa længere Sigt. Det har vel været naturligt efter udenlandsk Mønster at begynde med Delingen af Omkostningerne mellem Person- og Godsbefordringen. Tilsvarende Undersøgelser foreligger fra forskellige Jernbaneselskaber i Amerika og for de tyske Rigsbaners Vedkommende fra 1928 (se Dr. Ing. Kurt Tecklenburg: Betriebskostenrechnung und Selbstkostenermittlung bei der Deutschen Reichsbahn 1930), idet den sidste Undersøgelse dog er gaaet det Skridt videre, at den ved Siden af de enkelte Udgiftsposter sætter de tilsvarende præsterende Ydelser og dermed i højere Grad har faaet Karakter af en Beregning af „Styk-Omkostninger“. Men denne Inddeling efter Trafikens store Hovedgrupper kan næppe betragtes som mere end et Grundlag for efterfølgende videregaaende Undersøgelser, der lægger mindre Vægt paa Udgifternes ydre Forskellighed, men derimod benytter Analysen til at opklare Banernes egentlige økonomiske Problemer, tager dem op til Behandling et for et og søger at løse dem under Anvendelse af saadanne Principer, som er egnet til at give Svar paa de Spørgsmaal, som Administrationen maa stille for at have et Grundlag for Dispositionerne.

K. Enevold Sørensen.

Fra den italienske statistiske Literatur.

Der arbejdes energisk i Italien i vore Dage paa alle Omraader af Statistiken. Det er ikke for intet at *Corrado Gini* i en Forelæsning ved London School of Economics har dvælet

ved dette Emne¹⁾. Det statistiske Tidsskrift, som han har grundet: *Metron*, er et Vidnesbyrd om denne ivrige Virksomhed. De italienske Aktuarer har nylig faaet deres eget Tidsskrift: *Giornale dell' Istituto Italiano degli Attuari*, der har mange Berøringspunkter med Statistiken. Og det af *Giorgio Mortara* udgivne Aarsskrift: *Prospettive Economiche*, der nylig er udkommet for ellefte Gang (Milano 1931) er et andet Udtryk for disse Bestræbelser.

Mortara har udfoldet en mangesidig Virksomhed i Statistikens Tjeneste. Han har behandlet befolknings-statistiske Problemer, hvorved han bl. a. har beskæftiget sig indgaaende med den danske Ægteskabsstatistik; han har udgivet Forelæsninger over Statistikens Teori, har skrevet om Krigsøkonomi, og har nu siden 1921 udgivet de nævnte økonomiske Oversigter. Disse *Prospettive Economiche* fører nærmest Tanken hen paa de velkendte *Uebersichten der Weltwirtschaft*, som *Neumann-Spallart* udgav for et halvt Aarhundrede siden. Dengang var den internationale Statistik netop naaet saa vidt, at man med nogenlunde stor Sikkerhed kunde følge Bevægelserne i Verdensproduktionen og Omsætningen, og saaledes have et fast Udgangspunkt til Bedømmelse af Verdenskonjunkturerne, nu har man fastere Grund under Fødderne, og Stofmængden er maaske snarest for overvældende stor, saa at den moderne Konjunkturforskning ikke kan klage over Mangel paa Materiale. *Prospettive Economiche* gennemgaar en Række vigtige Varer, og gør Rede for Verdensmarkedet, saavel som for Forholdene særlig i Italien, med Forsøg paa for hver af Varerne at stille et Horoskop eller i hvert Fald at bedømme den nuværende kritiske Stilling. Ogsaa Transportforholdene og Penge- og Finansvæsen er Genstand for Behandling.

Foruden Statsuniversitetet, hvor *Mortara* er ansat, findes der ogsaa i Milano et katolsk Universitet: *Università Cattolica del Sacro Cuore*, ved hvilket *Marcello Boldrini* virker, som Leder af det statistiske Laboratorium. Denne har udgivet adskillige Arbejder, hvoraf det sidst udkomne er: *La Fertilità dei Biotipi* (Milano 1931). Han har særlig Interesse for Antropometrien, der i lange Tider har været dyrket med Iver i Italien, og har desuden beskæftiget sig med Befolkningsstatistik; han har skrevet om Dødeligheden blandt Hedningemissionærer, har undersøgt antropometriske Forhold hos syge og sunde Soldater, og

¹⁾ *Gini*, Contributions of Italy to Modern Statistical Methods. Journal of the Royal Statistical Society. LXXXIX. 1926.

har forsøgt at belyse Virkningen af en større eller mindre Vindriking ved at sammenligne Dødeligheden i to Distrikter, hvor Forholdene frembyder forskellige Lighedspunkter, men hvor Sammenligning iøvrigt vanskeliggøres ved en Forskel i de økonomiske Forhold, idet den mere vindrikkende Befolkning synes at være betydelig mere velstaaende end den anden. Det kan maaske forklare, at Dødeligheden i den førstnævnte Egn er forholdsvis lav i den første Del af Livet, medens det modsatte for Mændenes Vedkommende viser sig senere.

I den ovennævnte Bog har Boldrini søgt at finde en Sammenhæng mellem Legemsbygning og Frugtbarhed. Materialet bestaar i Maalinger af Soldater fra Padua og Omegn, idet han fra den nuværende Generation søger tilbage til den foregaaende. Han kan saaledes operere med 715 Familier, der deles omtrent ligeligt i tre Grupper, efter Forholdet mellem Brystvidden og Legemshøjden; holder man sig særlig til Arbejdere og Bønder forat faa mere ensartede Iagttagelser, skrumper Materialet unægtelig stærkt ind. Undersøgelsen medfører Anvendelsen af en Standardberegning forat fjerne Virkningen af en Række Aarsager (Ægteskabets Varighed o. s. v.). Det kunde være Tvivl underkastet, om han ikke burde have foretrukket den Metode at beregne Børnetallet i de enkelte Grupper paa Grundlag af de for hele Materialet gældende Tal, fremfor at anvende de enkelte Grupperes Forholdstal paa en „Standardbefolkning“. Resultatet bliver dog væsentlig ens: ved begge Metoder faar man en forholdsvis noget mindre Frugtbarhed¹⁾ hos de slanke („longilinei“) end hos de brede („brevilinei“) — alt forudsat, at man er naaet tilstrækkelig langt i Retning af at faa Materialet homogent. Ogsaa til det gamle Galton'ske Problem om Sammenhængen mellem Fædres og Sønners antropometriske Forhold, med den af selve Materialets Beskaffenhed følgende „regression“, giver Bogen interessante Bidrag.

Harald Westergaard.

¹⁾ Til Lettelse for Læseren er der tilføjet nogle korte Sammendrag paa forskellige Sprog. Desværre er Oversætterne ikke enige. Forfatteren bruger „figli“ som Betegnelse for Børn af begge Køn, og hertil slutter den franske Oversætter sig, medens den engelske og tyske Oversættelse gaar ud fra, at der kun foreligger Iagttagelser over Antallet af Sønner i de paagældende Ægteskaber.